

§ VI.

De effectibus, favoribus, et privilegiis immunitatis asyli.

Quæstio un. Quosnam effectus, favores, aut privilegia jus asyli pariat reis confugientibus ad ecclesias, vel alia loca sacra? 256

§ VII.

De custodia et extractione confugientium ad ecclesiam: modoque custodiendi et extrahendi eosdem: ubi etiam de restitutione male extractorum.

Quæstio 1. An, a quo, et quando custodiri possint ac debeant rei ad ecclesiam confugientes, ne elabantur, donec ab episcopo cognoscatur num gaudeant immunitate, necne? 260

2. An, quando, et a quo curiæ sæculari extradi possint ac debeant rei ad loca sacra confugientes? 261

3. An necessaria sit licentia episcopi ad hoc ut reus criminis excepti tradi possit curiæ sæculari eundem requirenti? 262

4. An, quando et quomodo potestas sæcularis capere, aut extrahere possit reum in loco asyli existentem? 263

5. Quis sit iudex emergente dubio aut controversia in materia immunitatis asyli? et quomodo in casu procedere aut iudicare debeat? 265

§ VIII.

De male extractorum, aut extraditorum restitutione: ubi de aliis pœnis violentium jus asyli: et absolute ab iisdem.

Quæstio 1. An, a quo, cui, et quomodo restituendus sit male extractus, aut extraditus? 269

2. Quenam aliæ pœnæ sint statuti in violatores immunitatis asyli? etc. 271

3. Quinam dicantur violare immunitatem juris asyli, ad hoc ut pœnas juris præsertim excommunicationem incurrant? 272

4. Quis, et quando absolvere possit ab excommunicatione contracta ob violatam immunitatem juris asyli? 273

§ IX.

De immunitate reali et personali.

Quæstio 1. Quid sit, et in quo consistat immunitas realis et personalis, seu rerum et personarum ecclesiasticarum? 274

2. Quenam res seu bona ecclesiarum et personarum ecclesiasticarum gaudeant hac immunitate reali? Ibid.

3. Quenam loca nomine ecclesiæ, et quenam personarum nomine ecclesiasticarum personarum in præsentia veniant ad hoc ut ipsa et bona earum gaudeant immunitate? 276

4. Quo jure ecclesiæ ecclesiasticæque personarumque bona gaudeant immunitate reali et personali? 277

§ X.

De oneribus, præstationibus, et exactionibus, a quibus ecclesiæ ecclesiasticæque personæ, et bona ipsarum, vi immunitatis realis et personalis, sunt exempta: ubi in specie de ordinariis oneribus ac tributis, vectigalibus, gabellis, et extraordinariis exactionibus tempore communis necessitatis.

Quæstio 1. A quibus oneribus, exactionibus, etc. ecclesiæ ecclesiasticæque personæ per immunitatem realem et personalem sint liberæ? 278

2. Quo titulo, et qua conscientia domini territoriales de clericis hodie tributa et alia exigant? 286

3. Ad quæ onera teneantur clerici? 294

§ XI.

De violatoribus immunitatis: et de pœnis violentium immunitatem realem, aut personalem: ac de absolute ab eisdem; ubi etiam de statutis, et legibus contra immunitatem ecclesiasticam.

Quæstio 1. Quas pœnas incurrant violatores immunitatis realis, et personalis? et quinam sint ac dicantur immunitatis violatores, pœnam incurrentes? Ibid.

2. Quisnam a dictis pœnis absolvere possit? 298

3. Quid juris de principum et dominorum sæcularium statutis, ordinationibus, constitutionibus pragmaticis, etc. decretis contra immunitatem ecclesiasticam factis? Ibid.

TITULUS L.

NE CLERICI VEL MONACHI SÆCULARIBUS NEGOTIIS SE IMMISCEANT.

Quæstio 1. Quid et quotuplex sit negotium sæculare clericis prohibitum? 300

2. Quenam negotia sæcularia in specie clericis et monachis sint prohibita? Ibid.

3. Quas pœnas incurrant clerici aliquod ex censuris negotium sæculare exercentes? 303

LIBER QUARTUS

TITULUS I.

DE SPONSALIBUS ET MATRIMONIO.

§ I.

De natura, ac divisione sponsalium, et requisitis ad ea.

Quæstio 1. Quid? et quotuplicia sint sponsalia? Pag. 306

2. Quenam requirantur ad valorem sponsalium de futuro? 306

3. An ad valorem sponsalium requiratur præsentia parochi et testium? 310

4. An, et qualiter ad sponsalia requiratur etiam consilium vel consensus parentum, aut eorum, sub quorum cura nupturi existunt? Ibid.

§ II.

De verbis, et variis verborum formulis, quibus contrahi possunt et solent: contractaque in foro externo præsumi, ac iudicari debeant sponsalia?

Quæstio 1. Per quæ verba, aut verborum formulam in foro externo præsumi et iudicari debeat contracta fuisse sponsalia, seu promissionem matrimonii? 312

2. De quibusdam verbis verborumque formulis in specie; an, et quando per ea sponsalia contrahi, et contracta esse, in foro externo, præsumendum sit? 313

3. An in foro externo censenda sint sponsalia, si, una parte promittente matrimonium de futuro, altera pars reponat: *placet, accepto, vel gratias habeo pro beneficio in me collato, vel omnino tacet. Ich lass mirs gefallen: nims vor hekannt an: vel bedanck mich vor dise Gnadt* etc. 315

4. Quid in foro externo facere debeat iudex, si consideratis omnibus considerandis dubium obscurum, aut ambiguum manet, an sponsalia sint contracta, seu an vera promissio matrimonii facta, nec ne? 316

§ III.

De signis, per quæ sponsalia contrahi possunt, et solent, contractaque in foro externo præsumi debeant?

Quæstio 1. Per quæ signa contrahi possint, et contracta censeantur sponsalia? 318

2. An, et quando immissio et acceptatio annuli in digitum (quam subarrhationem vocant) in foro externo iudicanda sit pro sufficienti signo expressivo consensus contrahendi sponsalia? 319

3. An, et quando manuum porrectio sit signum sponsalium? 320

4. An, et quando taciturnitas liberorum indicet consensum sponsalium; dum loco eorum sponsalia contrahunt parentes? Ibid.

§ IV.

De defloratione, copula, imprægnatione, cum vel sine promissione, aut spe matrimonii facta, signum sponsaliorum præbente, aut obligationem ducendi, vel dotandi inducente.

Quæstio 1. An, et quando copula carnalis, defloratione, aut imprægnatione, sine ulla etiam ficta promissione matrimonii facta, habeatur pro signo consensus sponsalium, aut saltem obliget ad ducendum vel dotandum? 322

2. An, et ad quid obliget copula, defloratione, aut imprægnatio sine ulla spe, aut promissione matrimonii facta? 322

3. Quomodo regulanda ac determinanda sit quantitas dotis, quam restituere debet deflorator, casu quo puellam ducere nolit, aut ducere volentem recuset puella, vel parentes ejus? 327

4. Quid juris, si vi, dolo, injusto metu, aut importunis precibus deflorans puellam, media non habet ad competenter dotandam corruptam? 332

5. Ad quid teneatur, qui sub ficta spe, ac promissione matrimonii, fœminam inducit ad copulam? 333

6. An in casu, quo ille, qui sub ficta promissione matrimonii fœminam carnaliter cognovit, ex aliqua causa vel circumstantia excusatur a matrimonio, teneatur saltem eam dotare? 337

7. Ad quid teneatur clericus, et maritatus, qui fingens se solum, laicum, sub ficta promissione matrimonii a fœmina obtinet copulam? 338

8. Quis teneatur alimentare prolem, casu quo imprægnatur puella, et imprægnans non ducit imprægnatam, puta, quia vel non potest, vel non tenetur, vel inique recusat? Ibid.

9. Quid juris, et quomodo compelli possit ac debeat qui, ob seductionem puellæ ad nubendum obligatus, nubere renuit? Ibid.

§ V.

De effectibus sponsaliorum: præsertim de obligatione eorumdem, et modo compellendi obligationi satisfacere nolentes.

Quæstio 1. An, quomodo, et quando obligent sponsalia? 339

2. An, et quomodo compelli possit, ac debeat is, qui vigore sponsalium, aut ratione deflorationis, vel fictæ promissionis ad matrimonium ineundum obligatus, illud contrahere renuit, aut inique differt? 342

3. Quid juris, si adhibitis omnibus mediis, etiam censuris, reus nihilominus renuat nubere? 345

4. An ex eo præcise quod quis obligationem nubendi, qua alter eidem ob sponsalia obstrictus est, remittat, prætereundum aut pacisci possit compensationem pecuniariam, dicendo v. g. si mihi das centum aureos, remittam tibi obligationem mihi nubendi, quam per sponsalia mecum inita contraxisti, secus te non dimitto? 346

§ VI.

De arrhis, panis, et conditionibus contractui sponsalium appositis.

Quæstio 1. An, et quomodo in contractu sponsalium possit tradi arrha, et ad quem pertineat, matrimonio secuto, vel non? 348

2. An sponsalibus etiam apponi pœna conventionalis solvenda ab eo, qui ab illis resilit, v. g. an sponsi tali aut simili modo convenire possint? 349
3. Quid juris de sponsalibus conditionatis; præsertim si Papa dispensaverit? 353

§ VII.

De causis dissolvendi sponsalia. In specie de mutuo consensu, recessu unius, absentia, dilatione nimia, ingressu in religionem, ordine, et votis.

- Quæstio 1. An sponsalia rite contracta, justa de causa, iterum dissolvi possint? Ibid.
2. An, et quomodo sponsalia dissolvi possint consensu mutuo? Ibid.
3. An, et quando recessus, seu discessus unius a sponsalibus præbeat alteri causam recedendi ab iisdem, ac eadem dissolvendi? 354
4. An, et quando per absentiam sponsi dissolvantur sponsalia? 355
5. An, et quando per nimiam dilationem dissolvantur sponsalia? 356
6. An, et quomodo sponsalia solvantur per ingressum in religionem? 357
7. An, et quomodo dissolvantur sponsalia per suspensionem ordinum? 358
8. An etiam, et quomodo per votum ingrediendi religionem, aut suscipiendi ordinem sacrum, vel etiam per votum simplex castitatis dissolvantur sponsalia? 359

§ VIII.

De reliquis causis solvendi sponsalia, ob matrimonium, vel sponsalia posteriora, fornicationem, impedimentum, vel alias mutationes supervenientes emergentibus.

- Quæstio 1. An, et quomodo sponsalia contracta dissolvantur per subsequentia alia sponsalia, vel matrimonium, cum alio contracta? 361
2. An, et quomodo solvantur sponsalia ob fornicationem, et tactus impudicos? 362
3. An, et qualiter solvantur sponsalia per supervenientem mutationem corporis, fortunæ, animi? etc. 364
4. An, et quando constans contradictio parentum, vel consanguineorum, vel aliorum, a quibus unus sponsorum multum dependet, una cum gravibus minis, præsertim de exhæreditando, totaliter derelinquendo, officio privando, aut negando, etc., sufficientem causam præbeant ad solvenda sponsalia? 367
5. An, et quomodo solvantur sponsalia ob superveniens impedimentum? 373
6. An hactenus recensita dissolvendi sponsalia causæ facultatem præbeant, quando non post sponsalia emergunt, sed prius existebant? Ibid.

7. An sponsus, vel sponsa laborans aliqua ex dicitis causa, ac defectu occulto qui cognitus a sponsalibus averteret, eo tacito, licite possit contrahere sponsalia, et partem ad executionem compellere? 374
8. An, et quando in casu existentis causæ dissolvendi sponsalia, censeatur pars altera renuntiare juri suo quod habet ad dissolvenda sponsalia; præsertim an eidem renuntiet per fornicationem cum sponsa, postquam defectus innotuit, habitam? Ibid.
9. Utrum ad solvenda sponsalia opus sit auctoritate iudicis? 375
10. Qualis probatio requiratur pro dissolutione sponsalium? 376
11. An ex justa causa resiliens a sponsalibus teneatur ad expensas ab altera parte factas in ordine ad futurum matrimonium, puta ad præparandam consuetam solemnitatem et pompam, ac ad procurandam dispensationem, ubi opus est, et similia? 378

§ IX.

De matrimonio metu, aut per errorem, vel dolum contracto.

- Quæstio 1. An matrimonium metu initum sit validum? 379
2. An matrimonium metu gravi injuste incussum, consequenter nullum, validetur per subsequentem copulam, vel cohabitationem? 380
3. An, et quando validum, aut invalidum sit matrimonium ex errore, aut dolo contractum? 382

§ X.

De impedimentis matrimonii, et de dispensatione eorum. Item de convalidatione, seu ratificatione matrimonii invalide contracti, a potiori remissive. In specie tamen de disparitate cultus, seu de matrimonio catholicorum cum infidelibus contracto.

- Quæstio 1. Quid sit, et quomodo matrimonium dirimat impedimentum disparitatis cultus? 385
2. An præfatum impedimentum involvat etiam hæreticos, seu an valide, vel saltem licite contrahere matrimonium possit catholicus cum hæretica? Ibid.
3. Quid sit, et in quo consistat impedimentum raptus? 389
4. Quis, et quando in impedimentis matrimonii dispensari possit ac soleat? Item quid in praxi observandum pro obtinenda dispensatione? 390

TITULUS II.

DE DESPONSATIONE IMPUBERUM.

- Quæstio 1. Quæ ætas requiratur tam ad sponsalia, quam ad matrimonium? 391

2. An, et quando impuberes sponsalia contrahentes ad iisdem iterum resilire valeant? 393
3. An sponsalia de præsentia, seu matrimonium ab impuberibus nulliter contractum transeat in vim sponsalium de futuro? Ibid.

TITULUS III.

DE CLANDESTINA DESPONSATIONE.

§ I.

De denuntiationibus, et matrimonio clandestino, ob earum omissionem.

- Quæstio 1. Quid sint, an, quando, quoties, quomodo, ubi, et a quo fieri debeant denuntiationes matrimoniales? 394
2. An, quinam, et quando dispensare possint in denuntiationibus? 398
3. An, et quando, seu ob quas causas episcopus, seu alius ordinarius rogatus, dispensare in denuntiationibus teneatur? 401
4. Quem effectum habeant, et qualiter denuntiationes obligent tam populum audientem ad manifestanda impedimenta, quam sponso ad nubendum? 402
5. Quæ sint pœnæ contrahentium matrimonium et assistentium eidem, non præmissis denuntiationibus? Ibid.

§ II.

De necessaria ad matrimonium præsentia parochi, et testium: ac de clandestino matrimonio ob defectum eorum: ubi etiam de matrimonio vagorum et militum.

- Quæstio 1. Quomodo de jure tam antiquo quam novo ad matrimonium requiratur præsentia parochi et testium? 403
2. Cujusnam parochi præsentia requiratur ad valorem matrimonii? 404
3. A quo, cui, et quomodo concedi possit licentia, aut committi actus assistendi matrimonio loco parochi? 409
4. Quis sit proprius parochus vagorum, seu vagabundorum, in ordine ad contrahendum matrimonium? 410
5. An, et quando milites veniant nomine vagorum, et quis sit proprius parochus eorum? Item an, et quid circa matrimonia militum valeant curiones, seu capellani castrenses? 412
6. Quot, et quales ad valorem matrimonii requirantur testes? 413
7. Qualis præsentia parochi et testium requiratur, et sufficiat? præsertim an sufficiat etiam coacta, et fraude obtenta, item an sufficiat casualis, successiva, vel requiratur requisita, et simultanea? 414
8. Quæ sint pœnæ contrahentium et assistentium matrimonio, ob defectum præsentia proprii parochi et testium, clandestino? 416

§ III.

De præsentia parochi et testium, in locis ubi concilium Tridentinum non est promulgatum, vel non receptum: ubi etiam de matrimonio hæreticorum inter se, et matrimonio catholicorum in locis hæreticis non habentium copiam parochi.

- Quæstio 1. An præsentia parochi et testium necessaria sit ad valorem matrimonii, ubi concilium Tridentinum vel non est promulgatum, vel in puncto clandestinitatis non receptum? 417
2. An, et quando matrimonium clandestinum sine præsentia parochi et testium valide contrahant illi, qui e loco promulgati concilii Tridentini se conferunt ad locum, ubi promulgatum aut receptum non est? Ibid.
3. An valeant matrimonia catholicorum sine præsentia parochi et testium contracta in locis hæreticis? 420
4. An, et quando matrimonia hæreticorum sint invalida? 422
5. An invalida sint matrimonia hæreticorum ex eo quod non sint sacramentum, et dissolubiliter contrahantur? 424

TITULUS IV.

DE SPONSA DUORUM.

- Quæstio 1. An, et quomodo illicitum ac invalidum sit matrimonium cum duabus, vel duobus, seu habere duas uxores aut maritos? Ibid.
2. Quid juris, et cui adherere debeat, si quis cum duabus, aut quæ cum duobus sponsalia de futuro contraxit, præsertim si cum sponsa secunda fornicatio, aut etiam imprægnatio intervenit? Ibid.
3. Quid sit, unde proveniat, quousque se extendat, et quid operetur impedimentum publicæ honestatis? 426

TITULUS V.

DE CONDITIONIBUS APPOSITIS IN DESPONSATIONE, VEL IN ALIIS CONTRACTIBUS.

§ I.

De natura, et divisione conditionis. ubi etiam de sponsalibus, et matrimonio sub conditione possibili, honesta, et in specie: Si Papa dispensaverit, vel, si virginem te invenero.

- Quæstio 1. Quid ad præsens, et quotuplex sit conditio? 428
2. Quid efficiant conditiones necessariæ? Item conditiones impossibiles de præterito, vel præsentia? 429
3. Quid operentur conditiones de futuro contingente possibles, honestæ v. g. *Si pater tuus consentiat; si hoc officium obtinebis, etc.*, sponsalibus aut matrimonio, vel aliis contractibus appositæ? 430

4. An etiam liceat sponsalia et matrimonia sub conditione contrahere? 431
5. De sponsalibus et matrimoniis inter habentes impedimentum initis sub hac conditione, *Si Papa vel episcopus* (in casu quo hic potest dispensaverit? 432
6. Quid juris de sponsalibus, vel matrimonio contractis sub hac conditione, *Si te virginem invenero?* 434

§ II.

conditionibus impossibilibus, ac inhonestis, aut turpibus, apposis matrimoniali, sponsalitia, aut aliis contractibus.

- Quæstio 1. Quid juris de matrimonio sub conditione impossibili, aut turpi, sive inhonesta contracto? 435
2. Quid juris, de sponsalibus et aliis contractibus sub conditione impossibili, aut turpi, et inhonesta initis? 437
3. Quid juris de sponsalibus et matrimonio sub modo? sub causa? et cum demonstratione? 438

TITULUS VI.

QUI CLERICI VEL VOVENTES MATRIMONIUM CONTRAHERE POSSUNT?

- Quæstio 1. An, quando, respectu quorum, et quomodo matrimonium dirimat ordo? 439
2. Quas pœnas incurrat, si clericus matrimonium contrahat? Item, quandonam conjugatus laicus, vel post sponsalia, licite suscipere valeat ordines? 442
3. An, et quale votum, ac quomodo dirimat, vel impediatur matrimonium? Ibid.

TITULUS VII.

DE EO, QUI DUXIT IN UXOREM, QUAM POLLUIT PER ADULTERIUM.

- Quæstio 1. Quodnam, et inter quos adulterium constituat dirimens impedimentum criminis? Item quæ conditiones requirantur ad illud? 443
2. Quandonam machinatio in mortem conjugis constituat impedimentum criminis. Et quid requiratur ad hoc? 446
3. An criminis impedimentum etiam tunc consurgat, quando adulterantes et machinantes ignorant inde oriri inter eos impedimentum? 447

TITULUS VIII.

DE CONJUGIO LEPROSORUM.

- Quæstio 1. An lepra sit impedimentum matrimonii contrahendi vel contracti? vel saltem præbeat causam dissolvendi sponsalia. 448

2. An lepra, vel alia infirmitas superveniens præbeat causam divortii, et negandi debitum conjugale, ita ut sanus a leproso quoad thorum et cohabitationem se separare, et debitum conjugale negare valeat? 448

TITULUS IX.

DE CONJUGIO SERVORUM.

- Quæstio 1. Quid sit, et in quo consistat impedimentum conditionis? Item quo jure sit introductum? 449
2. Quid juris, de matrimoniis servorum tam cum liberis, quam inter se contractis? An nempe, et quando valida sint, et licita? 450
3. Quid juris de prolibus natis a parentibus, quorum unus liber, alter servus est? 451
4. An, et quomodo liber recedere possit a conjugate servili, cum qua ignarus conditionis servilis contraxit? Ibid.

TITULUS X.

DE NATIS EX LIBERO VENTRE.

- Quæritur cujus conditiones et status reputentur, et sint proles, si diversæ conditionis existant parentes, præsertim si pater est servus, mater vero libera? Ibid.

TITULUS XI.

DE COGNATIONE SPIRITUALI.

- Quæstio 1. Quid, et quotuplex sit cognatio spiritualis in ordine ad dirimendum matrimonium? Et quo jure introducta? 453
2. Inter quos hodierno jure versetur cognatio spiritualis inducens impedimentum matrimonii dirimens proveniens ex baptismo? 454
3. An etiam ex baptismo invalide, aut privatim, vel in necessitate collato, oriatur cognatio spiritualis? Ibid.
4. Specialiter de patrinis, quinam nempe, quot, quando et cum quibus contrahant cognationem spirituales inducentem impedimentum dirimens? 455
5. Quæ conditiones requirantur ad hoc ut patrinus in baptismo, vel confirmatione, cognationem spirituales contrahat? Et quæ sit obligatio patrinus? 456
6. An parens in solemnibus baptismis levans proprium infantem e sacro fonte contrahat cognationem spirituales, consequenter exinde privetur jure petendi et reddendi debitum conjugale? 457

TITULUS XII.

DE COGNATIONE LEGALI.

- Quæstio 1. Quid, et quotuplex sit adoptio, de quibus, et quomodo fieri possit? 458

2. Quid, et quotuplex sit cognatio legalis, unde proveniat, et inter quos impedimentum matrimonii dirimens constituit? 458

TITULUS XIII.

DE EO, QUI COGNOVIT CONSANGUINEAM UXORIS SUÆ, VEL SPONSÆ.

- Non habet quæstiones. 460

TITULUS XIV.

DE CONSANGUINITATE, ET AFFINITATE.

§ I.

De consanguinitate, et impedimento inde consurgente.

- Quæstio 1. Quid, et quotuplex sit consanguinitas? Item quid linea, et gradus ejusdem? Ibid.
2. Quomodo fieri debeat computatio graduum ad hoc ut cognosci queat quanta propinquitate conjunctæ sint, et quantum, seu quot gradibus distent ab invicem duæ personæ consanguineæ? 462
3. Quousque, seu ad quotum gradum impedimentum cognationis carnalis, seu consanguinitatis, et quo jure dirimat matrimonium inter consanguineos? 466
4. An impedimentum consanguinitatis non tantum jure humano, sed etiam divino, et naturali matrimonium dirimat? Ibid.

§ II.

De affinitate, et impedimento inde proveniente.

- Quæstio 1. Quid, quotuplex, et unde sit affinitas? Item inter quos dirimat matrimonium? 467
2. Quousque, et quo jure affinitas dirimat matrimonium? Quomodo item gradus affinitatis sint computandi? 470
3. Quid juris, præsertim an, et quale affinitatis impedimentum, et pœnas contrahat, si quis contracto jam matrimonio carnaliter cognoscat consanguineam uxoris suæ? 471
4. Quid juris, si quis cum consanguinea suæ sponsæ carnaliter peccet? 472

TITULUS XV.

DE FRIGIDIS, ET MALEFICIATIS, ET IMPOTENTIA COEUNDI.

- Quæstio 1. Quid ad præsens, et quotuplex sit impotentia? 473
2. Quenam impotentia ex recensitis dirimat matrimonium? 474

V.

3. Quid juris, si dubium est an adsit impotentia; vel an impotentia sit perpetua, vel temporalis? Item an præcesserit matrimonium, vel eo jam contracto primum supervenerit? 477
4. Quomodo impotentia probari possit ac debeat ad hoc ut matrimonium jam contractum annullari queat? Et quid requiratur, antequam annulletur, seu dissolutio matrimonii fiat? 478
5. An quovis tempore conjux reclamare, et pro annulatione matrimonii instare possit ex causa impotentiae? 481
6. Quid juris, si ob impotentiam allegatam dissolvitur matrimonium, et postea apparet eam non fuisse perpetuam ex eo quod impotens judicatus cum alia coierit? 482
7. Quid juris, si quis scienter contrahat cum perpetuo impotente? Ibid.
8. An, et quomodo conjuges cognita impotentia perpetua sive antecedente, sive consequente matrimonium, adhuc cohabitare valeant? Item quid cohabitantes liceat? 483
9. An, et quando teneantur conjuges auferre impotentiam coeundi, præsertim an teneatur mulier arcta pati incisionem? Ibid.

TITULUS XVI.

DE MATRIMONIO CONTRACTO CONTRA INTERDICTUM ECCLESIAE.

- Quæstio 1. Quid sit, a quo fieri possit, et qualiter matrimonium impediatur vetitum, seu Ecclesiae interdictum? 484
2. Quomodo obliget, et quem effectum habeat interdictum seu prohibitio ab ecclesiastico superiore facta ne matrimonium contrahatur? 485
3. Quid sit ad præsens tempus sacratum seu feriatum, et qualiter matrimonium impediatur? 486

TITULUS XVII.

QUI FILII SINT LEGITIMI.

§ I.

De liberis legitimis.

- Quæstio 1. Quinam omnes sint, vel reputentur liberi legitimi? 487
2. Quomodo ex tempore natiuitatis, vel conceptionis, præsumantur liberi legitimi? 490

§ II.

De illegitimis, et eorum legitimatione per subsequens matrimonium, aut rescriptum principis: ubi etiam de differentia inter legitimos, et illegitimos quoad effectus.

- Quæstio 1. Quinam omnes, et quotuplex generis sint illegitimi? 491

48

2. In quibus differant, et deteriores sint illegitimi a legitimis? 494
3. Quinam illegitimi, et quo effectu legitimentur, vel legitimi fiant per subsequens matrimonium? 492
4. Qui sint effectus legitimationis per subsequens matrimonium? 494
5. Quid sit legitimatio per rescriptum principis? Quinam item et quos legitimare possint? Ibid.
6. Quos effectus habeat legitimatio per rescriptum principis? 496

TITULUS XVIII.

QUI MATRIMONIUM ACCUSARE POSSUNT, VEL CONTRA ILLUD TESTIFICARI?

- Quæstio 1. Quinam, et quando matrimonium jam contractum accusare, aut impugnare possint, et debeant? 497
2. Quinam possint esse testes contra matrimonium? 499
 3. Quis sit iudex in causa matrimoniali? Ibid.
 4. Quomodo probari debeat, et quot testes requirantur ad hoc ut matrimonium declaretur nullum, et dissolvatur quoad vinculum? 500

TITULUS XIX.

DE DIVORTIIS.

§ I.

De divortio, seu dissolutione matrimonii tam consummati, quam rati, quoad vinculum.

- Quæstio 1. An, et quot modis quoad vinculum fieri possit divortium, et solutio matrimonii fidelium rati, non consummati? Ibid.
2. An etiam fidelium matrimonii consummati fieri quandoque possit divortium seu dissolutio quoad vinculum? 502
 3. An, et quando quoad vinculum solvi queat matrimonium infidelium, et hæreticorum? 503
 4. Quid requiratur, et qualis adesse debeat probatio ad hoc ut dissolvatur quoad vinculum matrimonium sive ratum, sive consummatum cum impedimento dirimente contractum? Ibid.
 5. Quid faciendum conjugibus si, contracto jam matrimonio, cognoscant illud esse nulliter contractum ob versans inter illos impedimentum dirimens? 505

§ II.

De divortio, seu dissolutione matrimonii quoad thorum et cohabitationem, et causis ejusdem.

- Quæstio 1. Quid sit divortium quoad cohabitationem et thorum? Quomodo item, et ob quas causas fieri valeat? Ibid.

2. An, et quomodo ob fornicationem spirituales seu lapsum in hæresim, aut gentilissimum, fieri possit divortium? 506
3. An, et quomodo ob periculum animæ, ac incitationem ad peccatum, fieri possit divortium quoad thorum et cohabitationem? 507
4. An, quando, et quomodo fieri possit divortium ob sævitiam unius? Ibid.
5. An, et quando ob morbum fieri possit divortium? 511
6. An ob recensitas causas fieri possit divortium perpetuum; consequenter eo facto liceat innocenti ingredi religionem? Ibid.

§ III.

De divortio quoad thorum perpetuo ex causa adulterii.

- Quæstio 1. An, quando, et quomodo propter unius adulterium fieri possit divortium quoad thorum et cohabitationem? Ibid.
2. An innocens adulterum repellere, vel ab eo recedere possit propria auctoritate? 517
 3. An, et quando innocens possit, vel teneatur iterum recipere conjugem ob adulterium dimissum? Item, an iterum, et quando possit revocare nocentem? 518
 4. An facto ex causa adulterii divortio, conjuges possint intrare religionem? 519
 5. Apud quem conjugum, et cujus expensis, facto divortio, educari debeant liberi? Ibid.

TITULUS XX.

DE DONATIONIBUS INTER VIRUM ET UXOREM, ET DE DOTE POST DIVORTIUM RESTITUENDA.

§ I.

De donationibus inter virum et uxorem.

- Quæstio 1. Quid ad præsens sit donatio inter virum et uxorem, quid juris de ea, præsertim an valeat, vel saltem aliquem effectum habeat? 520
2. In quibus casibus valeat, vel saltem confirmetur donatio inter virum et uxorem? 521
 3. An, et quando donatio inter virum et uxorem ab initio invalida confirmetur, et valida evadat? 522

§ II.

De dote et bonis paraphernalibus. Item de donatione propter nuptias seu contradote, et de morgengabe, seu morgentatica; ubi etiam de sponsalitia largitate, et arrha.

- Quæstio 1. Quid et quotuplex sit dos? Item quæ eam dare possit, aut teneatur? 523
2. Ad quem pertineat dominium fructus, et dispositio dotis jam collatæ? 524

ELENCHUS APPENDICIS

DE DISPENSATIONE

SUPER IMPEDIMENTIS MATRIMONII.

§ I.

De potestate dispensandi super impedimentis matrimonii competente Papæ, nuntiis apostolicis, episcopis, capitulo sede vacante, et vicariis generalibus.

- Quæstio 1. An, et in quibus impedimentis matrimonii dispensare valeat Papa? 543
2. An, et in quibus impedimentis dispensare valeant nuntii apostolici? 545
 3. An, et in quibus impedimentis, quando, et quomodo dispensare valeant episcopi? Ibid.
 4. An, et quales episcopi habeant speciales facultates, seu quasi privilegia dispensandi super impedimentis dirimentibus? 547
 5. Quid importet esse in tertio, et quarto gradu simplici et mixto? Item qualiter circa hoc intelligi debeat specialiter concessa episcopis Germaniæ facultas dispensandi cum pauperibus juxta copiam n. 22 allegatam. Præsertim an possint vi illius etiam dispensare in tertio gradu, quando est conjunctus cum secundo, seu in secundo et tertio? 549
 6. An etiam, et qualiter super impedimentis matrimonii jure ecclesiastico dirimentibus dispensare valeat capitulum sede vacante, et vicarius capitularis? 550
 7. An, quando, et quomodo vicarius generalis episcopi dispensare valeat super impedimentis jure ecclesiastico dirimentibus? Ibid.
 8. Qualiter episcopus facultatem dispensandi super impedimentis matrimonii vicario generali delegare vel concedere possit, aut debeat ad hoc ut ea hic secure uti possit? 551

§ II.

De conditionibus requisitis ad hoc ut episcopus, secluso privilegio, dispensare valeat pro foro interno super impedimentis occultis, jure ecclesiastico matrimonium dirimentibus.

- Quæstio 1. An, et qualiter impedimentum debeat esse occultum? 552
2. An, et qualiter requiratur gravis, seu magna necessitas? 553
 3. An, et qualiter requiratur urgens necessitas? Ibid.
 4. An, et qualiter requiratur ut conjuges putativi matrimonium (si prius jam contractum est) contraxerint bona fide, et præmissis denuntiacionibus? 555
 5. An semper etiam necessario requiratur ut matrimonium in facie Ecclesiæ actu jam sit contractum? 556
 6. An concurrentibus, num. 15, allegatis, et præsentibus declaratis conditionibus possit episcopus super quovis impedimento occulto dispensare pro foro conscientiæ? 557

3. An, et quando durante matrimonio dos iterum repeti, aut saltem fidejussio, vel alia cautio pro ejusdem conservatione exigere possit? 525
4. Quid sint bona paraphernalia, ac receptitia, et quid juris de illis? 526
5. Quid sit donatio propter nuptias, seu contrados? Et quid juris de ea durante matrimonio? 527
6. Quid sit morgengabe, seu morgentatica? Et quid juris de ea? Ibid.
7. Quid sit arrha? Et quid juris de ea? Ibid.
8. Quid sit sponsalitia largitas? Et quid juris de ea? Ibid.

§ III.

De restitutione dotis, et aliorum soluto matrimonio facienda: ubi etiam de lucro tempore matrimonii acquisito.

- Quæstio 1. An, et cui soluto matrimonio restitui debeat dos? 528
2. An etiam alia, et quænam præter dotem restituenda sint uxori, vel hæredibus ejus? 529
 3. Num etiam aliquid, et quid de acquæstibus, seu lucris constante matrimonio acquisitis, restitui debeat uxori, vel hæredibus ejus? Ibid.
 4. An, quando, et quomodo propter adulterium uxor perdat dotem, et maritus donationem propter nuptias, et alia? 531
 5. Qualia privilegia, et favores habeat uxor ratione dotis, et aliorum? 532

TITULUS XXI.

DE SECUNDIS NUPTIIS.

§ I.

De valore, et honestate secundarum nuptiarum, et prævia notitia de morte conjugis necessario requisita.

- Quæstio 1. An licitæ, et validæ sint secundæ, tertiæ, quartæ, et ulteriores nuptiæ? 533
2. Qualis requiratur notitia de morte conjugis ad hoc ut secundæ nuptiæ licite celebrari valeant? Et ad quem pertineat de hac notitia judicare? 534
 3. Quid juris, si in dubio, aut cum sola probabilitate de morte conjugis fiant secundæ nuptiæ? 536

§ II.

De benedictione secundarum nuptiarum, et de penis secundo nubentium.

- Quæstio 1. An, et quando secundæ nuptiæ benedici possint, et debeant? 533
2. Quæ penæ a jure civili statutæ sicut contra secundo nubentes? Quæ item ex illis a jure canonico revocatae sint, et quæ non? Ibid.
 3. An licita, et valida, consequenter observanda sit conditio, qua conjux conjugi ita aliquid legit: *Lego tibi hoc, si non amplius nubas?* 541